

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN, 2012 – 2016.

DKS-plan for Brønnøy, Vega og Vevelstad kommuner.

FORORD

I 2007/08 ble det utarbeidet felles DKS-plan for Brønnøy, Vega og Vevelstad kommuner. Denne planen ble vedtatt i kommunestyrene og gjaldt for perioden 2008 – 12. Planen skal nå rulleres og vedtas på nytt i kommunestyrene for perioden 2012 – 2016.

Dette interkommunale samarbeidet er en suksess og har ført til at elevene i grunnskolen har fått et bedre og mer helhetlig tilbud enn om det hadde vært tre enkeltstående kommuner. Samlet tilføring av midler beløper seg til kr. 178 000,- pr. år fordelt med kr. 129 000,- til Brønnøy, kr. 28 000,- til Vega og kr. 21 000,- til Vevelstad.

DKS-tilbudene til skolene er slik at Nordland fylkeskommune sender ut inntil 5 årlige produksjoner som kommer i tillegg til tildelt beløp. Disse fylkeskommunale prosjektene er ikke nok til å gi tilbud til alle klassetrinn, og tildelte beløp har blitt brukt til å gi tilbud til andre klassetrinn. Hvilke klassetrinn dette har vært har variert fra år til år. I tillegg har Kulturskolen i Brønnøy bidratt med årlige prosjekter til 2. klassene og 7. klassene. Siden samarbeidet om felles kulturskole for Brønnøy, Vega og Vevelstad kommuner er videreført, blir det naturlig og også videreføre samarbeidet om DKS.

I utarbeidelsen av ny plan har vi tatt utgangspunkt i det som har fungert i foregående plan og lagt til det som vi mener skal til for at DKS skal bli enda bedre i årene som kommer. Vår måte og organisere DKS på har vært en suksess og fra andre deler av fylket kommer det stadig henvendelser om hvordan vi har valgt å organisere vårt tilbud. Samarbeidet med DKS i Nordland fylkeskommune er utmerket og vi lærer av hverandre på flere områder.

Ett av de viktigste grep vi har tatt er å involvere Brønnøysund videregående skole i den kommunale DKS-gruppen for derigjennom å få mest mulig utbytte for flest mulig elever i skolene. Dette samarbeidet ønsker vi å videreutvikle i samarbeid med Nordland fylkeskommune slik at videregående skole blir en enda tettere samarbeidspartner med grunnskolene på lokalt plan. Videre ønsker vi å inngå ett tettere samarbeid med *Den Kulturelle Spaserstokken* som er kommunalt organiserte tilbud innen kultur til de eldre. Det er også kommet signaler fra nasjonalt hold om at man på sikt ønsker å innlemme barnehager i DKS-familien, og det er flere kommuner i Norge som har forsøksordninger gående, kalt *Den Kulturelle Bæremeisen*. Her er det ikke kommet klare nasjonale føringer, men vi ser absolutt muligheten for at de også skal innlemmes, på en eller annen måte, i våre kommuners satsing på kultur for hele befolkningen; vi ønsker organiserte kulturopplevelser ”fra vugge til grav”. Dette mulige samarbeidet vil vi fremme på ett senere tidspunkt i en plan vi vil kalle *Den Kulturelle Familie*.

En annen viktig suksessfaktor er oppnevningen av Kulturkontakter. Fra intensjon om at disse skulle være kulturkontakter for DKS, har alle blitt kontakter for alt av tilbud innen kultur på sin skole. Dette er gledelig, men det har ført til en større belastning på den enkelte kulturkontakt utover å ha ansvaret for DKS på sin skole.

Etter fire år kan vi si at forståelsen og gleden over DKS-tilbudene til skolene har vært en berikelse for både elever og lærere og arbeidet med å implementere DKS i skolene har vært en suksess.

Den kulturelle skolesekken:

Den kulturelle skolesekken er kjernen i regjeringens politikk for kulturformidling i skolen, og det er skolene som "eier" DKS. Det øvrige profesjonelle kulturliv, lokalt, nasjonalt og internasjonalt er leverandører til DKS. Allikevel er det naturlig at man på lokalt plan søker å samarbeide tett med kommunale institusjoner slik som kulturskole, bibliotek, museum osv. DKS er ei varig og obligatorisk ordning for elever i skolen. DKS skal ikke være en erstatning for estetiske fag i skolen, men komme i tillegg til disse. Kunstnere og kulturarbeidere skal ikke erstatte lærere, men være kunst og kulturarbeidere fullt og helt

Opprettelsen av kulturkontakter på skolene er en forutsetning for å lykkes med DKS i kommunene, og vi vil videreføre dette i denne perioden.

Utarbeidelsen av DKS-planen er gjort av representanter fra grunnskolen og videregående skole:

- o Brønnøysund barne- og ungdomsskole: Bente Kaspersen
- o Salhus skole: Arnt Rune Eide
- o Hilstad skole: Siri Nepås
- o Torgøyen oppvekstsenter: Marit Johnsen
- o Vega skole: Dine Mette Rautila
- o Vevelstad sentralskole: Aud Ansnes
- o Brønnøysund videregående skole: Åse Møller.

DKS-koordinator(sekretær):

- o Kulturskolen i Brønnøy: Hans Kristian Edvardsen

NASJONALE FØRINGER

I "Stortingsmelding nr. 8(2007 – 08) – Kulturell skolesekk for framtida" står det om presisering av mål og prinsipp:

Den kulturelle skolesekken er ei nasjonal satsing der kultur- og opplæringssektoren samarbeider om å medverke til at elever i skulen får oppleve, kan gjere seg kjende med og utvikle forståing for profesjonelle kunst- og kulturuttrykk av alle slag.

Måla for Den kulturelle skolesekken skal vere:

- *å medverke til at elevar i skulen får eit profesjonelt kunst- og kulturtilbod*
- *å leggje til rette for at elevar i skulen lettare skal få tilgang til, gjere seg kjende med og utvikle forståing for kunst- og kulturuttrykk av alle slag*
- *å medverke til å utvikle ei heilskapleg innlemming av kunstnarlege og kulturelle uttrykk i realiseringa av skulen sine læringsmål.*

Måla med og prinsippa til DKS skal ta hensyn til og tilpasse seg læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Videre skal DKS utformes og vurderes etter et sett med prinsipper, bl.a.:

Kulturelt mangfold: DKS skal omfatte ulike kunst- og kulturuttrykk med røtter i et mangfold av kulturer og fra ulike tidsperioder.

Bredde: Både musikk, scenekunst, visuell kunst, film, litteratur og kulturarv skal være representerte i DKS. Det skal være variasjon i formidlingsmåtene.

Regularitet: Elevene skal sikrest et regelmessig tilbud på alle klassetrinn.

Samarbeid kultur-skole : Arbeidet med DKS skal skje i et godt samarbeid mellom kultur- og opplæringssektoren på alle nivå. Det skal sikrest god forankring og tid til planlegging i skolen.

Rollefordeling kultur-skole : Opplæringssektoren har ansvaret for å legge for- og etterarbeid pedagogisk til rette for elevene, mens kultursektoren har ansvaret for kulturinnholdet i DKS og for å informere om innholdet i god tid.

Lokal forankring og eierskap: DKS må forankres lokalt, i den enkelte skolen, kommunen og fylket. Dette sikrer lokal entusiasme og gi rom for mange lokale varianter, slik at alle skal kunne kjenne eierskap til DKS.

Videre sies det:

Departementet meiner det er fullt mulig å skape ei felles forståing av målsettingene med DKS på tvers av opplæringssektoren og kultursektoren. Det er også mulig å etablere ei praktisk arbeidsdeling.

DKS er ei stor kultur- og skolepolitisk satsing. Ordninga er tufta på et nært samarbeid mellom to samfunnssektorer med til dels ulike mål, tradisjoner og språk. Opplæringssektoren har definerte styringslinjer og politisk vedtatte læreplaner som gjelder for alle, mens en i kunst- og kultursektoren ofte har mer uformelle strukturer og står friere til å velge mål for virksomheten.

Departementet mener at de to sektorene både kan utfylle hverandre og inspirere hverandre. Både kulturpolitiske og skolepolitiske mål skal ligge til grunn for ordninga. Målene og prinsippene for DKS skal ta hensyn til og tilpasse seg læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Likevel trengs det å tydeliggjøre hva DKS står for i forhold til annen aktivitet innenfor kunst- og kulturområdet i skolen.

Gjennom DKS skal elever i grunnskolen, og etter hvert den videregående skolen, få møte profesjonell kunst og kultur i alle sjangrer. DKS er oppretta for å sikre at disse møtene finner sted, og at de er tufta på kvalitet og profesjonalitet. Det er kultursektoren som har ansvaret for å produsere tilbud i DKS.

DKS skal være en del av skolens arbeid med kunst og kultur, men skal ikke favne om alt av kulturaktiviteter i skolehverdagen. DKS skal ikke være en erstatning for estetiske fag eller andre fag i skolen, men komme i tillegg. Kunstnerne og kulturarbeiderne skal ikke gå inn i skolen og erstatte lærerne, men være kunstnere og kulturarbeidere fullt og heilt. Ved at kunstnere og kulturarbeidere kommer inn i skolen eller at skolen besøker kulturinstitusjoner, blir kulturkompetansen i skolen styrka. Det blir også åpnet for å nytte kunstnerlige og kulturelle uttrykk på en ny måte i skolen. Et godt samarbeid mellom kultursektoren og opplæringssektoren er en forutsetting dersom dette skal medverke til å øke kulturkompetansen i skolen.

Selv om DKS skal ta hensyn til skolene sine planer, skal DKS være noe særskilt eller ekstraordinært. DKS skal sørge for de ekstraordinære kunst- og kulturopplevingene i skolehverdagen. Samtidig er det viktig at barn og unge kjenner at DKS er en naturlig del av skolen, og at elevene er fortrolige med at innholdet også henger sammen med den generelle

læreplanen og fagene de har undervisning i. Det hviler et ansvar på skolen og lærerne, slik at DKS inngår i og blir tilpasset planene til skolen.

I dette arbeidet må kultursektoren være lydhør for egenarten i skolen. Kultursektoren skal legge til rette for et godt og profesjonelt innhold i DKS og må ta ansvar for at innholdet i kulturtilbudene er kjent for skolen. I utdanningssektoren er det viktig at satsinga blir prioritert, slik at det blir planlagt i god tid før gjennomføring. Det er viktig at skolen legg til rette for og planlegg eventuelt pedagogisk arbeid i for- og etterkant.

Det skal være mulighet til å gi systematisk tilbakemelding fra skolen og elevene etter hvert tilbud eller prosjekt.

MÅL

DKS skal gi elevene opplevelser og læring gjennom kunst og kultur. Kunst og kultur skal gi opplevelser som er viktig for å utvikle det enkelte menneskes personlighet og livskvalitet. Kunst og kultur skal være identitetsskapende og gjøre oss oppmerksomme på hvem vi er og hvor vi kommer fra.

Kunst og kultur skal, gjennom DKS, sikre at alle elever som går ut av grunnskolen har:

- god lokalkunnskap knyttet til kommunens historie og det estetiske miljø
- opplevelser, kunnskap og refleksjon knyttet til kunst og kultur.

LOKAL GJENNOMFØRING OG ORGANISERING

Hvert klassetrinn har et bestemt tema innen kunst og kultur som de skal fordype seg i, og temaene er bindende for skolene. Gjennomføring skjer i samarbeid mellom kulturkontaktene på skolene og kulturkoordinatoren.

Vedlagte plan viser hvilke temaer som skal tilbys gjennom DKS, og tar for seg tilbud innen *obligatoriske temaer*. Vi har valgt og ikke si noe om lokale planer siden skolene selv har tradisjoner for å gjennomføre forskjellige prosjekter uavhengig av hverandre. Dette er et lokalt initiativ og tradisjon som hver enkelt skole skal initiere og gjennomføre. Til gjennomføring av lokale planer kan den enkelte skole søke DKS-Nordland om *skjønnsmidler*.

Kommunenes DKS-gruppe.

Kommunenes DKS-gruppe består av skolenes kulturkontakter, og de skal:

- ha som ansvar å sørge for å opprette og vedlikeholde mottakerapparat for kunstnere/kulturarbeidere som kommer til skolen. Dette gjøres bl.a. gjennom å holde kurs i "elever som arrangører" – såkalte *Kulturverter* – hvert år, samt oppfølging. Kulturverter er viktig for skolens omdømme og stolthet og elever og læreres forventninger.
- Være bindeledd mellom kulturkoordinatoren for DKS, skolen og de enkelte lærerne i de klassetrinn som får besøk av kunstnere/kulturarbeidere.
- Utarbeide årlig en faglig gjennomføringsplan for DKS i Brønnøy, Vega og Vevelstad kommuner.
- Forvalte kommunenes midler til bruk innen DKS.
- Kvalitetssikre de tilbud som tilbys elevene

- Rapportere etter endt kulturtiltak og sende til kulturkoordinator som igjen sender videre til de rette instanser.
- Årlig rullering av DKS-planen

Andre oppgaver og mandat:

I tillegg til oppgavene gitt i DKS-planen vil det være andre oppgaver som det vil være naturlig for skolene å gi Kulturkontakten ansvaret for, som for eksempel:

- Være kontaktperson for andre kommunale/regionale kulturaktører
- Mandat til å peke ut samarbeidspersoner ved egen skole ved ulike arrangement.
- Være behjelpelig med søknader om f.eks. skjønnsmidler
- Innhente forslag fra egen skole og fremme disse som forslag til DKS-produksjoner overfor kommunenes DKS-gruppe

DKS-koordinator

DKS-koordinatoren er sentral i gjennomføringen av DKS. Han/hun har ansvaret for:

- kontakten mellom leverandører av kulturtilbud, som DKS-Nordland, og skolene i Brønnøy, Vega og Vevelstad.
- kunne gi opplysninger om navn på aktuelle personer som kan benyttes når prosjekter/workshops i henhold til den enkelte skoles lokale plan skal gjennomføres.
- være sekretær for kommunenes DKS-gruppe
- sikre at DKS-planen blir evaluert og revidert og at forpliktelsene i planen følges opp.

Rektor ved Kulturskolen i Brønnøy er kulturkoordinator.

DKS-gruppen vil innhente kulturfaglige råd fra eksterne kulturarbeidere og andre samarbeidspartnere ved behov.

Kompensasjon for arbeidet som kulturkontakt:

På bakgrunn av de fire siste årene ser vi hva som skal til for å gi en rettferdig og akseptabel kompensasjon for arbeidet som kulturkontakt. Denne kompensasjonen er i store trekk allerede innarbeidet, og vårt forslag er å formalisere det gjennom å ta dette med i DKS-planen. Alle DKS-kontakter som er på skoler med 1. – 10. trinn gis 4,25% av undervisningstiden til arbeidet med DKS.

Torgøyen: 3 % av undervisningstid til arbeidet med DKS.

I tillegg skaffes det vikarer til møter i DKS-gruppen, den årlig DKS-konferansen og produksjoner som kommer til skolene.

BBU får mye ansvar for å organisere for andre skoler siden mye foregår på samfunnshuset. Fleksibilitet fra BBU med mulighet for DKS-kontakten til å forlate undervisning for å ta seg av besøkende kunstnere er påkrevet. Likeså avspasering hvis fritiden må brukes til dette.

Til orientering organiseres arbeidet ved Brønnøysund videregående skole ved at funksjonen er lagt til bibliotekar Åse Møller. Oppgaven utføres innen normalarbeidstid. Det er i tillegg opprettet en egen DKS-gruppe ved skolen.

ØKONOMI

Kommunene i Nordland fylke mottar direkte tilskudd til DKS fra fylket. Disse pengene brukes til å gi et godt DKS tilbud til kommunenes elever. I tillegg til disse midlene får hver kommune 5 produksjoner fra DKS-Nordland, som er samkjørt innen fylkets regioner. Vi kan selv være med på å bestemme innholdet i disse produksjonene. Videre kan skolene/kommunene søke om såkalte *skjønnsmidler* til gjennomføring av både obligatoriske, så vel som lokale, prosjekter/workshops.

Det forutsettes at de midlene kommunene mottar fra Nordland Fylkeskommune, samt eventuelle kommunale midler, forvaltes av kommunenes DKS-gruppe. Skolene skal stille med ressurser til kulturkontaktene ved at disse gis timer av undervisningstiden for å utføre sine oppgaver som kulturkontakter.

Arbeidet som DKS-koordinator legges til rektor ved Kulturskolen i Brønnøy.

Avhengig av arbeidsmengde for kulturkontaktene og koordinatoren vil det ikke på dette tidspunkt være behov for tilførsel av eksterne midler til gjennomføring av organiseringen av DKS i kommunene.

KOMPETANSEUTVIKLING

I stortingsmeldingen kommer det klart fram at det ikke skal brukes av statlige DKS midler til kompetanseheving. Allikevel poengteres det flere ganger at det vil være behov for kompetanseheving i skolen. Det sies, bl.a.:

Det er behov for å styrkje og samordne satsinga på kompetanseutvikling i arbeidet med Den kulturelle skulesekken både i opplæringssektoren og i kultursektoren. I den vidare utviklinga av Den kulturelle skulesekken skal det arbeidast målretta med ulik kompetanseutvikling. Fagkompetanse må utviklast hos dei faglege instansane.

Kompetanseheving er noe den kommunale DKS-gruppen ønsker, og vi vil ha RKK på banen for å innlemme dette i sin plan for kompetanseheving i våre kommuner. Det er også ønskelig at det settes av egne midler til dette i den enkelte skole, eller at det bevilges egne midler til kompetanseheving, men dette må ses i sammenheng med den kommunale kompetansekartleggingen for grunnskolene Andre samarbeidspartnere kan f.eks. være Kulturskolen i Brønnøy, Sceneinstruktøren for Sør-Helgeland, bibliotekene, Helgeland museum og andre frie grupper.

SKOLENES DKS-PLAN

Kulturkontakter:

- o Brønnøysund barne- og ungdomsskole: Bente Kaspersen
- o Salhus skole: Arnt Rune Eide
- o Hilstad skole: Siri Nepås
- o Torgøyen oppvekstsenter: Marit Johnsen
- o Vega skole: Dine Mette Rautila
- o Vevelstad sentralskole: Aud Ansnes
- o Brønnøysund videregående skole: Åse Møller

Kulturkoordinator:

- o Kulturskolen i Brønnøy: Hans Kristian Edvardsen

Innholdet i de obligatoriske temaene er forankret i kompetansemålene i kunnskapsløftet.

1. klasse

Obligatorisk tema: Samisk kunst og kultur

Fokusfag: Musikk/Kunst & Håndverk/Samfunnsfag/RLE

2. klasse

Obligatorisk tema: Kunstverksted

Fokusfag: Kunst & Håndverk

3. klasse

Obligatorisk tema: Litteratur

Fokusfag: Norsk/Musikk

4. klasse

Obligatorisk tema: Fysisk teater

Fokusfag: Kroppsøving

5. klasse

Obligatorisk tema: Kystkultur

Fokusfag: Naturfag/Samfunnsfag

6. klasse

Obligatorisk tema: Musikk og bevegelse

Fokusfag: Kroppsøving/Musikk

7. klasse

Obligatorisk tema: Animasjon

Fokusfag: Kunst & Håndverk

8. klasse

Obligatorisk tema: Verdensarv/kulturarv

Fokusfag: Samfunnsfag/Naturfag

9. klasse

Obligatorisk tema: Litteratur

Fokusfag: Norsk

10. klasse

Obligatorisk tema: Digitale medier

Fokusfag: Matematikk/Kunst & Håndverk/Norsk/Engelsk/Musikk

Kommentarer.

I 8. klasse vil det bli noe forskjell på gjennomføringen for elevene fra Vega og elevene fra de andre kommunene. I dette temaet skal alle elevene besøke verdensarven i løpet av skoleåret. Gjennomføringen må skje i samarbeid med Helgeland Museum, avd. Vega.

VEDLEGG:

1. Fokusfag med kompetansemål.

Fokusfag og kompetansemål

DKS-plan for Brønnøy, Vega og Vevelstad kommuner

2012 – 2016

1. klasse – Samisk kunstverksted

Fokusfag:

Musikk, kunst & håndverk, samfunnsfag og RLE

Kompetansemål:

Musikk:

Gjenkjenne samisk folkemusikk

Lære en joik

Kunst & håndverk:

Samtale om hvordan kunstnere i ulike kulturer har visualisert natur og benytte dette som utgangspunkt for eget arbeid.

Samfunnsfag:

Fortelle om samene, urfolket i Norge, og om sentrale trekk ved kulturen og levekårene til samene fram til vikingtiden

RLE:

kjenne til et utvalg sanger, også samiske

2. klasse – Kunstverksted

Fokusfag:

Kunst & håndverk

Kompetansemål:

Kunst & håndverk:

Visuell kommunikasjon:

uttrykke egne opplevelser gjennom tegning

blande og bruke primærfarger i eget skapende arbeid

eksperimentere med form, farge og rytme i border

Design:

lage enkle gjenstander og former i papir og tekstil gjennom å rive, klippe, lime, tvinne og flette

lage enkle gjenstander i leire

bygge med enkle geometriske grunnformer

gjenkjenne og beskrive enkle bruksgjenstander

Kunst:

gjenkjenne kunst i skolens nærmiljø og bruke dette som utgangspunkt for egne bilder og skulpturer

samtale om bildene til ulike nasjonale, samiske og nordiske eventyrillustratører og bruke det som utgangspunkt for eget skapende arbeid

bruke dekorative elementer fra kunst og kunsthåndverk i egne arbeider

Arkitektur:
lage enkle modeller av hus i naturmaterialer
tegne hus fra nærmiljøet rett forfra og rett fra siden
samtale om opplevelsen av ulike typer hus og rom i nærmiljøet

3. klasse – Litteratur

Fokusfag:

Norsk og musikk

Kompetansemål:

Norsk:

Muntlige tekster:

framføre tekster for medelever

Skriftlige tekster:

lese skjønnlitteratur og fagtekster for barn med flyt, sammenheng og forståelse
skrive fortellinger, dikt, brev og sakpreget tekst

Sammensatte tekster:

lage fortellinger ved å kombinere ord, lyd og bilde
drøfte noen estetiske virkemidler i sammensatte tekster

Språk og kultur:

samtale om et utvalg sanger, regler, dikt, fortellinger og eventyr fra fortid og nåtid på bokmål, nynorsk og i oversettelse fra samisk og andre kulturer

Musikk:

Musisere:

beherske et sangrepertoar fra ulike sjangere og synge med fokus på intonasjon
framføre sang, spill og dans i samhandling med andre

Komponere:

komponere melodier og lydillustrasjoner til tekster og lage egne tekster til musikk

Lytte:

gjenkjenne norsk og samisk folkemusikk og folkemusikk fra andre kulturer
gjøre rede for egne musikkopplevelser, om ulik bruk av musikk og ulike funksjoner musikk kan ha

4. klasse – Akrobatikk

Fokusfag:

Kroppsøving

Kompetansemål:

Kroppsøving:

Bruke grunnleggende bevegelser i varierte miljø og i tilrettelagte aktiviteter
Være med på aktiviteter som utfordrer hele sanseapparatet og koordinasjonen
Bruke småredskaper og apparater
Vise evne til samhandling i ulike aktiviteter

5. klasse – Kystkultur

Fokusfag:

Naturfag og samfunnsfag

Kompetansemål:

Naturfag:

Planlegge og gjennomføre undersøkelser i noen naturområder i samarbeid med andre
Fortelle om hvordan noen plante-, sopp- og dyrearter brukes i ulike tradisjoner, blant annet den samiske.

Samfunnsfag:

Bruke omgrepet periode og vise sammenheng mellom fortida og notida ved å plassere ei rekkje historiske hendinger på ei tidslinje
Skape forteljingar om menneske i fortida og bruke dei til å vise korleis menneske tenkjer og handlar ut frå samfunnet dei lever i.

6. klasse – musikk og bevegelse

Fokusfag:

Musikk og kroppsøving

Kompetansemål:

Musikk:

Holde en jevn puls i ulike tempo.
Oppfatte og anvende puls, rytme, form melodi, klang, dynamikk og enkel harmonikk i lytting og musisering.
Beherske noen norske danser og danser fra andre land
Uttrykke egne ideer, tanker og følelser gjennom bevegelse og dans.
Diskutere særtrekk ved kunstmusikk, norsk og samisk folkemusikk, folkemusikk fra andre land og rytmisk musikk.
Gjenkjenne lyden av og navngi sentrale blåse, - strenge og slagverkinstrumenter

Kroppsøving:

Danse enkle dansar frå ulike kulturar.
Lage enkle dansar og eksperimentere med rytmar og rørsler.

7. klasse – Animasjon

Fokusfag:

Kunst & håndverk

Kompetansemål:

Kunst & håndverk:

bruke fargekontraster, forminking og sentralperspektiv for å gi illusjon av rom i bilder både med og uten digitale verktøy
benytte kontraster mellom diagonale, horisontale og vertikale retninger i enkel komposisjon for å gi illusjon av ro og bevegelse
fotografere og manipulere bilder digitalt og reflektere over bruk av motiv og utsnitt

sette sammen og vurdere hvordan skrift og bilde kommuniserer og påvirker hverandre i ulike sammenhenger

8. klasse – Kulturarv/verdensarv

Fokusfag:

Naturfag, samfunnsfag og kunst & håndverk

Kompetansemål:

Naturfag:

Observere og gi eksempler på hvordan menneskelige aktiviteter har påvirket et naturområde, identifisere ulike interessegruppers syn på påvirkningen og foreslå tiltak som kan verne naturen for framtidige generasjoner.

Samfunnsfag:

Historie:

Skape fortellinger om menneskene og fortida, og slik kunne vise hvordan rammer og verdier i et samfunn påvirker tanker og handlinger

Geografi:

Beskrive og forklare natur- og kulturlandskapet i lokalsamfunnet.

Samfunnsfag:

Forklare hvorfor kultur ikke er medfødt, og gjøre rede for og analysere kulturelle variasjoner.

Kunst & håndverk:

Arkitektur:

Forklare hvordan klima, kultur og samfunnsforhold påvirker bygningers konstruksjon, valg av materialer, form, uttrykk og symbolfunksjon.

9. klasse – Litteratur

Fokusfag:

Norsk og engelsk

Kompetansemål:

Norsk:

Skriftlige tekster:

Elevene skal utvikle skrivekompetanse gjennom å lese og lesekompetanse gjennom å skrive. Dette skal de gjøre gjennom arbeid med ulike sjangere på bokmål og nynorsk med økende krav til leseforståelse for sammenhenger mellom tekstenes form og funksjon.

Språk og kultur:

Elevene skal få kunnskap om språket som system og språket i bruk i en rekke eldre og nyere tekstformer. De får mulighet til å utforske og oppleve både gode norske forfattere og forfattere fra verdenslitteraturen.

Skriftlige tekster:

Les og skriv tekster i ulike sjangere, både skjønnlitterære og sakspregede på bokmål og nynorsk. Begrunne egne valg av litteratur og lesing med utgangspunkt i kunnskap om lesestrategier.”

Engelsk:

Kultur, samfunn og litteratur:

Arbeid med ulike typer tekster og kulturelle uttrykksformer er sentralt for utvikling av språkferdigheter og forståelse for andres levestil og kulturer og livssyn. Samtidig kan litteraturlesing bidra til leseglede og opplevelse og legge grunnlag for ens egen personlige vekst, modning og kreativitet.

Lese og drøfte et representativt utvalg litterære tekster fra sjangere dikt, novelle, roman og skuespill fra den engelskspråklige verden.

Beskrive tema og komposisjon i tekster og visuelle uttrykk.

10. klasse – Digitale medier

Fokusfag:

Norsk, matematikk, engelsk, kunst & håndverk og musikk

Kompetansemål:**Norsk:**

Gjennomføre enkle foredrag, presentasjoner, tolkende opplesing, rollespill og dramatisering tilpasset ulike mottakere

Bruke tekstbehandlingsverktøy til arkivering og systematisering av eget arbeid

Bruke tekster hentet fra bibliotek, Internett og massemedier på en kritisk måte

Bruke ulike medier, kilder og estetiske uttrykk i egne norskfaglige og tverrfaglige tekster

Vurdere estetiske virkemidler i sammensatte tekster hentet fra informasjons- og underholdningsmedier, reklame og kunst og reflektere over hvordan vi påvirkes av lyd, språk og bilder

Gjøre rede for grunnleggende prinsipper for personvern og opphavsrett knyttet til publisering og bruk av andres tekster

Matematikk:

Bruke, med og uten digitale hjelpemidler, tall og variabler i utforskning, eksperimentering, praktisk og teoretisk problemløsning og i prosjekt med teknologi og design

Engelsk:

Kommunisere via digitale medier

Kunst & håndverk:

Bruke ulike funksjoner i bildebehandlingsprogram

Tegne bildemanus, redigere og manipulere enkle digitale opptak og vurdere bruk av egne virkemidler

Dokumentere eget arbeid i multimediepresentasjoner

Beskrive ulike løsningsalternativ i design av et produkt ved hjelp av skisser og digital programvare

Musikk:

Bruke digitalt opptaksutstyr og musikkprogram til å manipulere lyd og sette sammen egne komposisjoner

Gjøre rede for opphavsrett knyttet til musikk

Notere egenprodusert musikk ved hjelp av grafisk eller tradisjonell notasjon